

Экономикэм ильэнэйкъо шъхъаэхэм языитет

Адыгэ Республикэм экономикэ политикэмкэ и Координационнэ совет изэхсэсигуу таагуасэ щылагъэм тхъаметагъор щызэрихъаагь Адыгейим и Лышъахъэ ишшэрилхъэр піэльэ гъенэфагъакэ зыгъэцэклэрэ Күмпил Мурат.

Мекъумеш ыкы мэз хъизмэтхэм, псөолъашыным, чынчэгь байныгъяхэм ягъефедэн, зеклоным альэнэйкъокэ экономическе тофхэм языитет зыфдэм фэгъэхыгъэ зэхэфынхэм язэфхысыжхэм къатегу щылагъар АР-м экономикэ хэхъоньгъемкэ ыкы сатыумкэ иминистрэу Олег Топоровыр. Ащ кыншэриуагъемкэ, отраслэ зэфшхъафхэмкэ зэхажэгъэх упплэкунхэм къаклэлтыкло гумэкъиго зидэшыл лъэнэкуу 10 альэнэфагь, ахэр дэгъезжыгъягъенхэм ыкы тапэкэхэми министрээр къащыуцугь.

АР-м и Лышъахъэ ишшэрилхъэр піэльэ гъенэфагъакэ зыгъэцаклэрэм мы тофхыгъом мэхъанешко зерилэ къихигъэшиз, профильнэ министрэв-

хэм, ведомствэхэм, муниципальнэ образованиехэм япашхэм яофшлен нахь агъельэшын фаяу къафигъэптигъа. Анахъау ынаа зытирилдзагъэр мекъумеш хъизмэтэир ары.

— Пшъэрэльхъэр Ѣэцэлгэхэх зыхъукэ, тофшеплэ чынпаклэхъэр кыншэлхъинхэ, бюджетын къихъэр хэбзэлаххэм ахдэгъехон амал тиэшт. Тэркэе анахь шхъаээр экономикэм хэхъоньгъэ ышыныр, цыфхэм Ѣэцэл-псэукэ амалэу ялэр нахьышу хъуныр ары. Арышь, мы лъэныкъомкэ пшъэдэкъиж зыхъыре пстэуми яофшлен нахь агъельэшын фая. Зипшъэрэльхъэр зымыгъэцаклэхэрээм пытагъэ хэлъэу тадэзэлкэшт, — къытуагь Күмпил Мурат.

Публичнэ лахъзэхэль обществэ «МТС» зыфиорэм инвестиционнэ проект «зы шхъанаагыупчээклэ» заджэхэрээм дин-

штэним иамалэу Ѣылэсм кыншетуутыгъяаэр АР-м экономикэ хэхъоньгъемкэ ыкы сатыумкэ и Министрэв инвестициихэмкэ ыкы предпринимательствэхэмкэ иотдел ипащэ, Координационнэ советын исекретарэу Кыншадау Андзаур. Ащ кыншэриуагъемкэ, инвестиционнэ программэм игъэцэклэн кыншдэхэлтыгъауу ПАО-у «МТС» зыфиорэм инфраструктурэм хэхъоньгъяаэр ышыныр фэорышшэшт проект Адыгейим Ѣэцэцакэ. Интернет псынкээр ыкы шэхъэшүхэм адиштэрэ мобильнэ зэпхыныгъэр Ѣынхээр ащ ишшэрилхъэр ялэр нахьышу хъуныр ары. Арышь, мы лъэныкъомкэ пшъэдэкъиж зыхъыре пстэуми яофшлен нахь агъельэшын фая. Зипшъэрэльхъэр зымыгъэцаклэхэрээм пытагъэ хэлъэу тадэзэлкэшт, — къытуагь Күмпил Мурат.

— Инвестиционнэ зээгъяныгъэм тыкэлхагь, арышь, шлоки имышэу тишшэрилхъэр дгъэцэлэнхэ, ащ фэорышшэшт тхъильхъэр ижом дгъэхъазырьных фая, — къытуагь къяухым Күмпил Мурат.

ТХАРКЬОХЬО Адам.



Пэшаклэр агъэнэфагь

Урсые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным и Указкэ Виктор Шаменковыр Урсые Федерацием щынэгъончъягъемкэ и Федеральнэ къулъкъу Адыгэ Республикаемкэ и Гъэлорышланлэ ишащэу агъэнэфагь. Тапэкэ Урсые Федерацием щынэгъончъягъемкэ и Федеральнэ къулъкъу Республикаем Татарстанкэ и Гъэлорышланлэ ишащэ иапэрэ гуадээу ар щытыгь.

Виктор Шаменковыр Адыгэ Республикаем ишащэ нэшусэ фээшигъяаэр генерал-лейтенант

Адыгэ Республикэм и Лышъахъэ и Указ

Проект тофшэним изэхэшэн иофыгъо заулэмэ яхыллагъ

Проект тофшэним шуагъау къытырэм зыкъеэлтигъянэм ыкы Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабээ игъэцэлкэко къулъкъуухэм проект тофхъабзэхэмкэ пээлорышшэнир ашыгъэфедгээным апаа **унашо сэши:**

1. Проект тофшэним изэхэшэн зэрэлжэшт шыкэлэр гуадзэм диштэу ухсэсигъенэу.

2. Мы кыншэлхъээр зыхъажаахтэх проект комитетыр Адыгэ Республикэм Ѣызэхэшэгъянэу:

1) Н. С. Широковар, Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ишшэрилхъэр зыгъэцаклэрэр, Адыгэ Республикэм ипроект комитет итхъамат;

2) В.Д. Сапыир, Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ игуадз;

3) М. А. Тхъаклущынэр, Адыгэ Республикэм и Лышъахъэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ишащэ;

3. Мыш тетэу гъэнэфагъянэу:

1) Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоньгъемкэ ыкы сатыумкэ иминистрэу О. Г. Топоровыр республикэм ипроект офис ишащэ игудзэнэу;

2) Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоньгъемкэ ыкы сатыумкэ иминистрэ игуадзэу А. О. Поддубнэр республикэм ипроект офис ишащэ игудзэнэу;

4. Гъэцэлкэко хабээм ифедеральнэ къулъкъуухэм ячылпэ къулъкъуухэм, чынпэ зыгъэлорышшэжынэм икъулъкъуухэм, организациехэм ижо афэлэгъуяаэрэу;

1) Адыгэ Республикэм проектхэмкэ икомитет, республикэ проект офисым, проектын епхыгъэ купхэм тофшэнир агъэцаклэрэ зыхъукэ араягъакынэу;

2) проектын ипаспортрэ проектын ипланграфикрэ ялхыгъауу проект офисым кыншдэхэлтигъенэфэрэ пэлтэхэм къаклэц, тофшэлгээ мэфитлум нахьыбэ пымылхэу, зээгъяныгъэ зэдашынэу;

3) проектын дэлэжээрэ купхэм тофшэн хэлжээнхэу;

5. Проект офисым 2017-рэ ильэсм ифодзэогүүм и 1-м нэс Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабээ игъэцэлкэко къулъкъуухэм яофициальнэ Интернет-сайт проектхэм ялхыгъэ методическе, справочнэ ыкы нормативнэ материалхэр кыншдэхэлтигъянхэу.

6. Адыгэ Республикэм и Лышъахъэ и Указэ N 59-рэ зытэтуу «Республикэм ипроект офис изэхэшэнкэ тофшэнэ яхыллагъ» зыфиоу 2017-рэ ильэсм мэзаем и 22-м кыншдэхэлтигъэм ия 2-рэ пункт ия 2-рэ подпункт куяачэ имышэлжээу лытэгъянэу.

7. Официальнэу кыншдэхэлтигъянхэу мафэм къыншыублагъау мы Указын куяачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъахъэ ишшэрилхъэр піэльэ гъэнэфагъакэ зыгъэцаклэрэ Күмпил Мурат

к. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 28-рэ, 2017-рэ ильэс N 114

АДЫГЕИМ ЩЫХҮРЭ-ЩЫШІЭРЭР



Гектар пэпчъ центнер 42,9-рэ

Республикэм ихызмэтшаплээр бжыхасэхэм яухыжын мы мафэхэм чанэу үүж итых. Адыгейм мэкью-мэшымкэ и Министерствэ кызыэрэштыалагьэмкэ, аугъоижын фэе бжыхэсэ гектар мин 88,5-м щышэу бэдээгүум и 4-м ехүулэй яухыжыгъэр гектар мини 10,3-м ёху. Зы мафэм гектар 1901-рэ комбайнэхэм алохы. Пстэумки мы мафэм ехүулэй тонн мин 44,6-рэ къаугъоижыгъ.

Мы ильэсэм хэм иухыжын оцхым бэрэ зэглигээгү. Арэу щитми, охтэ кэлким гектар мин 12 фэдизым щышэу гектари мини 10 яухыжыгъах. Алохынэу щитмын ар ипроцент 83-рэ мэхүү. Гээрекло мыш фэдэ иуахтэ егъэшшагъэмэ, гектар мини 2,7-кэ нахыбэу алохыгъ. Гектар тельтийн тэу ащ гуртымкэ центнер

42,9-рэ къирахы. 2016-рэ ильэсэм къирахыгъэм егъэшшагъэмэ, центни 5,2-кэ нахь макл. Зэклэмкэ тонн 42511-рэ къаухыжыгъ.

Хэм иухыжын Тэхүүтэмыкье районым щаухыгъ. Аш гектар 610-рэ щапхыгъягъэр. Лэжыгъэм иложын Джэджэ районым ыкэм щифекло, гектар 2357-м щышэу гектари 190-рэ къэнагъ. Шэуджэн районым

щапхыгъэ гектар 2160-м щышэу гектар 1900-р, Кошхэблэ районым гектар 1780-м щышэу гектар 1580-р, Туцожь районым гектар 1425-м щышэу гектар 1185-р ашыуахыжыгъ. Лэжыгъэу къаухыжырэмкэ пэртнгыгъэ зыыгыр Красногвардейскэ, Кошхэблэ, Джэджэ ыкчи Шэуджэн районхэр арых. Гектар тельтийн гуртымкэ ахэм центнер 49,4-рэ, 47,1-рэ, 43,5-рэ, 41-рэ къирахы.

Красногвардейскэ районын коцым иухыжын фежьагъ.

Апэрэ гектар 372-у алохыгъэм лэжыгъэ дэгүү кытыгъ. Гуртымкэ зы гектарын центнер 56,6-рэ къирахыгъ. Зэклэмкэ республикэмкэ коц гектар мин 75,7-рэ аугъоижынэу аз иль.

Тыгъуасэ республикэм игубъюэм комбайн 145-мэ лэжыгъэр ашалохыгъ. Лэжыгъэм иухыжын даклоу хызмэтшаплэхэм чыгыри агъэхазыры. Гектар 7197-мэ уарзэр комбайнэхэм ашалохтээ хыпкъхэм ашхатэкуагъ. Джаш фэдэу гектар 5846-рэ агъэушүэбигъ.

ДЕЛЭКЬО Анет.



Хисапымкэ кэлхэхэм яжэх

Тиреспубликэкэ ЕГЭ-м икэлхэхэм зэхэубытагъэу ягугъу къэтшымэ тшлонгьоу мы мафэхэм АР-м гэсэнгээмрэ шэныгээрэхэм и Министерстви Къэралыгъо аттестационнэ къулыкъуми зафэдгээзагъ. Ау уштынхэм якэлхэхэм зэфэхысыжхэр афэшынхэкэ пэсалоу кычлэгъигъ.

Тыгъо шхьаалэм къемыклоштугъэхэу яхтедзээу къафагъэнэфэгъе мафэм зытгээхэм якэлхэхэр нафэ къемыхуу, зэхэубытагъэу зетгэо уштынхэм уатегүүшүн зэрэмьлэхээштүр кыталаагь.

Хисапыр — базовэри профильнэри — мэкьюгуйн и 28-м къафагъэнэфэгъе мэфэ яхтедзээ атыгъэх. Мэфи 10 темышэу ащ икэлхэхэр хаваизир хууцхтэп. Арыш, бэдээгүум и 10-мэ адэж нэс уежэн фае. Мыгээ хисапыр ытынэу тыгъо шхьаалэм къемыклоштугъэр бэклай. Аш кынхэлкэу профильнэр нэбгыри 121-мэ, базовэр нэбгыре 21-мэ мэфэ тедзээ къагъэнэфагъэм атыгъ. Ахэм якэлхэхэм джы яжхэх.

Тыгъо шхьаалэм хисапыр зытгээхэмкэ нэбгыри 3-мэ балли 100-хэр къаухыгъ. Урсызбэр зэклэмни атыштугъ, нэбгыри 7-мэ балли 100 къаухын альэкыгъ. Тарихымкэ зы нэбгыре ащ фэдиз балл ригъэхэгъ. Информатикэмкэ нэбгыритүмэ ахын баллыбэу хуурээр къаухыгъ.

Республикэм иеджаплэхэр къэзыухыгъэхэм ашыщэу зэклэмкэ нэбгыре 13-мэ балли 100 зырыз рагъекүн альэкыгъ.

(Тикорр.).

Зэнэкъокъур рагъэжъагъ

Цыфхэм ягражданскэ зэфыщтыкэхэм язытет зыщатхырэ къулыкъур (ЗАГС-р) Урсылем зыщагъэпсигъэр ильэси 100 зэрэхүүрэм фэгъэхыгъэу «АР-мкэ ЗАГС-м и Гээорышаплэ иотдел анах дэгъу» зыфиорэ зэнэкъокъум иапэрэ уцугъо республикэм икъэлэ шхьаал щаублагъ. Иофхъабзэм хэлэжъагъэхэм ыкчи къалхэм ашылэ отделхэм яофышэхэр, япащэхэр.



ТИЗЭГҮКІЭГҮҮХЭМРЭ ЩЫПНЫГҮҮМРЭ

Зэгъусэныгъэм ишлүүагъэхэр

Республике общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» щыклогъэ зэхахьэм Адыгэ Республике и Правительствэ икъулыкъушлэхэр кырагъэблэгъагъэх. Зэлкігъум кыщаалэтигъэ лъэпкэ иофыгъохэр тинепэрэ щылакэ кылкырэхэх.

Адыгэ Хасэм итхаматэу Пымышэкъо Рэмэзан ипэублэ гүүшиэ кыщыхигъэштигъ хабзэм икъулыкъушлэхэмрэ общественнэ движениемэ зэхыхгээхэу иоф зэдашэ зыхыукэ лъэпкэ гумэкыгъохэр нахь маклэ, Адыгэ Республике хэхоньгээхэр ышынхэмкэ иамалхэр нахышу зэрхүүтхэр.

Демографирем ехыилэгъэ иофыгъохэр кызыэркъохэп. Адыгэу, нэмийк лъэпкээ ти-республике щылкүүхэрэм япчагъэ Бэгүүшэ Алый кытегушигъагъ. Адыгэхэм яхыилагъэу кылтогъээм кыхэдгээштэрэв автомобиль зэутэхэхэм нэбгырабэ зэрахэкүадэрэ ары. Шон пытэхэм апышагъэхэм япчагыг маклэп. Сабыеу къэхүүрэмрэ дунам ихыжыгъэхэмрэ зэрагъашэх, ау аши узыгъэгүүшонэу хэтийр бэл.

Къуаджэхэм иофшэн ашыгъо-тыгъай, ныбжыкэхэр къалхэм дэхважых. Ны-тыхэм акэрычагъэхэу зэрэгсэухэрэм гумэкыгъоу кылкырыкырэр маклэп. Адыгабзэм изэгъэшэн, игээ-

федэн. Кіэлэ-циклю ыгыпшэхэм якызэуухын, фэшхъяф иофыгъохэр бэрэ тызытегушилэхэрэм ашыщых.

Адыгэ Республике иофшэнэкъо ыкчи социальне хэхоньгъэмкэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч, Адыгэ Республике псаунгыгъэм икъэхүүмэнкэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем, шэнгэгъэмрэ гэсэнгъэмрэхэхээ министрэу Кіэрэшэ Андуар, аш игуадзэу Къэрэтэбэнэ Махьмуд, Адыгэим культурэм-кэ иминистрэу Аулъэ Юр, АР-м лъэпкэ иофхэмкэ, іекъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэп-къэгъухэм адырялэ зэхыхын-гъэхэмкэ ыкчи къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет итхам-

матэу Шхьэлэхъо Аскэр зэхахьэм кыышыгүүшагъэх. Иэнатэу зыутхэм ялтыгъэу яеплыхэхэм ташаагъозагъ.

Адыгэ Хасэм хэхэу Лымыншэкъо Рэмэзан, Бэгүүшэ Алый, Бэгүүшэ Адам, Цыкүүшэ Аслын, Емтэль Юсыф, Къуиже Къэпплан, Тэу Аслын, Нэхэе Аслын, Мыгу Эдуард, Нэгыуу Аслын, Шхьаплэхъо

кэхэм япуныгъэ зэклэмни зэдьриоф. Министрэу Мэрэтыкъо Рустем къахилхэгъэ гупшысэр ахын гэшэгъонхэм ашыц. Сабы кызыэрхэхэрэе унагъом иэпилэгъу фэхүүнхэмкэ фонд зэхашэнэу Р. Мэрэтыкъо зэхахьэм хэлажээрэм къяджагъ, аш зэклэмни дырагъэштагъ. Лъэпкэ шэжкым изыкье гээлтийн, адигабзэм, тарихым

Зэхахьэм хэлэжъагъэхэр



Гучыыпс, Абрэдж Нурдин, Тхъаркъохъо Сафыет, фэшхъяфхэм къалуагъэр зэфэтхысыжыизэ, иофыгъоу къаалтагъэр тапэки зэрэлтагъэктэштэйр къыхэтэгъэш.

Цыфхэм иофшэн ягъэхэгъэнэм пылтыштых, ныбжы-

язэгъэшэн, ныбжыкэхэм ягъэсэн, лъэпкэйм зиугоижынэ, фэшхъяфхэм яхыилэгъэ иофыгъохэр щылэнгъэм зэрэшыпхыраштых тапэки тыхытегушиштэйр.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.



Агуй-Шапсыгъэ икъэлэпIугъ

Алалэ лаакъом цыф цэрыло пчыагъэ адыгэ лъэпкъым фипIугъ, ахэм врачхэр, псеольшIхэр, къэлэ-еъгаджхэр, общественэ тофышихэр ахэтых.

Шапсыгъэхэм къакIэхъуяэр ныбжыкIэ чанхэми арэгушох.

Хасанэ ильэс 27-у къынгъэшлагъэм щыщэу 7-р Мые-къуапэ щыкIуагъ. Цыфхэм яэзэнэм, япсауныгъэ къызэтыригъэнэнэм игъашэ рипхыгъ. Еджээ, поэми 10-рэ уси 100-м ехъуре икъэлэмьи пэкъычIэгъях. Ахэм ашыщых «Жъоғъо 12-м ягимн», «Адыгэр», «Мамлюк», «Кавказыр», «Адыгэ лъэпкъыр», нэмийкIхэри.

Усаклор адигабзэки урысы-бзэки матхэ. Апэрэу иусэхэм

ашыщую «Сэ сиадыг» юшхъем адыгэ культурэм ифестивалуу «Шапсыгъэ нэбзыйхэр» юифи-лоу Туапсэ 2011-рэ ильэсэм щыреекIокыгъэм къышеджэгъагъ. Аш къыщегъажъагъэу Хасанэ иусэхэр цыфхэм зэхашлаагъах, ежыри шапсыгъэхэм нахь ашлагъ.

Джы ичилэ къэкIожыгъяэу Топсэ районны иапэрэ сымэдэжэш тоф щешэ. Усэнэри зепильтэрэп, аш дыкыяуу Шапсыгъэ итарихь зерегъашэ, бэ-

мышIеу музыкэми зыщиушетынэу риgyжжагъ.

Ильэсэм икъихъагъум си-усэхэр орэдышьом истихланхэу сугу къэгъыгъ, — elo Хасанэ, — ыкIи тофым сывыпишагъ. Ильэсныкъом зэлъашшээрэ музыкантуу ыкIи аранжировщикэ Услеев Амур истудие ореди 8 юштетхагъ.

БэмышIеу икъоджэгъухэм яштоигъоныгъэкIе Хасанэ творческэ зэхахэ фызэхажжагъ. Хыушшо шапсыгъэхэм яльэпкъ культуры и Гупчэу «Шапсыгъэ» къырихъижъэгъ тофыгъом культурэм иунхэм япашхэр ыкIи ятврческэ коллективхэр, къэшьокло ансамблэхэр, ордэйлохэр хэлэжъагъах.

Хасанэ иусэхэм къяджагъ, иорэдхэм ашыщхэр къыуагъах. Икъоджэгъухэм, хъакIэхэм лъэшэу агу риыхыгъ адигабзэкэ тхыгъэ усэу «О пфэ-

де сыхъунэу сэ сыйфай» зыфиорэр. Ар ежым ятэжэу Шапсыгъэ щыцэрыогъэ Алэлэ Мусэ Пшымафэ ыкъом фэгъэхыгъэу ытхыгъ.

Хыушшо шапсыгъэхэм яльэпкъ культуры и Гупчэу «Шапсыгъэ» ипащэу Шхъэлэхэ Мединэ къыуагъ:

— Пчыхъэзэхахъэр мэфэк шыпкъем фэдагъ. Хасанэ шапсыгъэ лъэпкъым, аш иныбжыкIэхэм ыкIи Алэлэ лаакъом къахэгъыгъе кIэлэ гъашэйнэу, юштхуу зифэшшуашхэм ашыщэу зэрэштыр къэнэфагъ. Тофуу ышээрэри усэу зэхильхъэхэрэри ильэпкъ пай, гухэлтишшоу илэхэри ахэм япхыгъах, шапсыгъэхэм афэлэжжэ-нэу къэхъугъэ цыф. Хасанэ къиткIэхъуяэрэ кIэлакIэхэмкэ юшсэтехыпIеу плъйтэнэу тэфэ.

Цыфуу къызэххягъэхэм ацIэкIе усэкло ныбжыкIэхэм зэрэфразэхэр аш риуагъ къуджэм инахьыжхэм ашыщэу Нэгъуу Мурат. Зэхахэм ыкIэхэм адигэ джэгү ныбжыкIэхэм зэхашэгъагъ.

НЫБЭ Анзор.



Лъэшэу агу риҳыгъэ тхылъ

ГутIэ Саныет итхылъэу «ГущыIэр макIэу» зыфиорэм, АР-м и Къэралыгъо шуухъафтын къифагъэшшошэнэу къагъэлъэгъуагъэм фэгъэхыгъ

Тхыкло нахьыжхэм гукъо тшэхьу тхэнным пыша-гъэу тиньбжыкIэхэм къахэкIырэр макIэ зэрэху-гъэр.

АлахымкIэ шыкур, адигэ литературэм лъэпсэшшу фэзышыгъэ, ющэ лъагэу аIэтыгъэ тхакIохэр Хъаткъо Ахьмэд, КIэрэшэ Тембот, МэнбэшIэ Ис-хъакъ афэдхэу тиIэх.

Ахэр Темыр Кавказым, Урысаем ашыпсэухэрэм ямызакъо, лэкыб хэгъэхүеми, анахьэу адигэхэр зэрысхэм, дэгью ашызэльашэх, ятхыгъехэр агу зэрэрихырэр къизытотыкIэхэр тхыгъэ инхэр «Адыгэ макIэм» къыхеутых.

Ары шхъаем, ахэм яльагъо льызыгъэктэшт, адигэ литературэр нахь лъагэу зыIэтышт тхакIохэри къыкъохынхэ фадба! ГухэкIыми, ахэр макIэ. Ау гугъэпIэ тIэкIу къэзэтырэр, джырэкIэ зырызми, ГутIэ Саныет фэдэ ныбжыкIэхэр титхакIохэм ясатырэ къизэ-рэхэукохэрэр ары.

ГутIэ Саныет тхыльдэхэхэм шу заригъэлгэгъ. Итхыгъехэр лъэшэу агу зэрэрихырээр къизытотыкIыхэрээр гъэзэтхэм къарагъахъях, журналхэм къадагъахъях, телевизорымки къало. Литературэм изэхфын пыль шэнгызэлжхэм осэ ин зэрафашырэр къизытотыкIырэ тхыгъехэр къаIекIых.

Мары ГутIэ Саныет бэмы-

шо ю. Ары шхъаем, сид фэдабзи зыбаир азы мэхъанэр къэлокIэ зэфэшхъафхэмкэ къызэрэпштхэр нахьбэу хэтхэмэ ары. КIэкIэу къэплон хъумэ, адигабзэм хэт гущыIэхэм ашыщчэтымынэмэ нахьышу.

Тхыльтум тхыгъэу къыдэххагъэхэм адигэ гущыIэ зэпыштхэр ашызэргэпшэх, етлан усаклохэм бэрэ агэфедэгъэ гущыIэхэр, гущыIэ хъохыгъэхэр къызимфимыгъэфедэхэр яхь Саныет игүүшээ гъэшэйнхэу мэхъанэ зыклоцIылхэмкэ къызэфехысъжых.

Тхыльтум къыдэххагъэхэм позмэхэм, сатырлпIыхэм ашыпхырыштыгь шумрэ эмрэ зэгъэштэхнхэр. Аш пэпчь шурэм тыргыакло. Миш дэжым гум къэкIыжы урыс тхэклошоу Максим Горькэм адигэ пышсэхэм афэгъэхыгъэу ылгагътэр — ахэм зэкIэми кIэхэдэгъу зэряIэр.

«Гушысэхэр» зыфиорэ тхыгъэу тхыльтум къыдэххагъээм акылынрэ акылынчэрэ зышизэригъяшэхэрээм чыпIе ин щеубыты. Купл зиэ къэлокIэ гъэшэйнхэр къыгъотхээз, къызэфехысъжых. Аш пэпчь акылыр акылынчэм тыргыакло. Миш эм аш уацырехылгэ: «Акыл зимиэм зыпари илэп», «Акыл зимиэм инасып ипхыхъэшитэку», «Акыл зимиэм юшхъемиль пасальэр биракъ тшыгъэу жыбгъэм щеуалъэ»...

ГутIэ Саныет тхылъым шхъеу фишыгъэри юшыгъэу фэлпъэгъу хууцт. Аш къикIырэр зэкIэми къыдгурэо. Ары, гущыIэр бэкIэ, нэкIы нэмийэ-мэ, пкIе илэп, ау гущыIэр ма-кIэми, мэхъэнэ куу клоцIылъ-мэ, акылыкэ ушьагъэмэ, ишуга-гъэ бэкIэ нахьыб. Аш рэгъуа-зэ ГутIэ Саныет. «ГущыIэр макIэу» зыфиорэ тхылъым къыдэххагъэхэм пстэуми шуагъэу ахэлтыр зэкIэ къипотыкынэу уфежжэмэ, къэплон плъэкIы-щыр бэ, тхыгъэ къыхащэ хууцт.

Ситхыгъэ кIэкI къизэрэс-уухымэ шоигъо АР-м и Къэралыгъо шуухъафтынхэр афэгъэшшошэгъэнхэм фэгъэзэгъэ комиссии хэтхэм ГутIэ Саныет итхылъэу «ГущыIэр макIэу» зыфиорэм къыдэххагъэхэм тхыгъэхэм осэ икуу афаши-нышь, ахэр зытхыгъэм шуухъафтынхэр фагъэшшошэнэу си-зэрэшыгъуэр, ауштэу зекIохэм, сэ симызакъо, тхыль-еджхэм ашыщыбэр комиссии хэтхэр зафэу зекIуагъэхэу зэралтытэштыр ары.

Тхыльэу «ГущыIэр макIэу» зыфиорэм «Гъогумад!» илэо, ар зытхыгъэу ГутIэ Саныет аш фэдэ тхыльхэу тхыльдэхэхэм лъэшэу агу риыхытхэр нахьыбэу къидигъэкIынэу сыйфэлъало.

**ПЭНЭШЬУ Сэфэр.
Тхакло.**



ныгъо шалъэу гъэпсыгъэ. Шапсыгъэ къуаджэу Шэхэкэишихом ианахыжъэу Шхъэлэхъо Сэлым

Хъакимафэ ыкъор ильэсэйбэ хъугъэу чышэ ветеранхэм ягумэкыгъохэр зэшхъыгъэнхэм мышыжъэу пыль.

«Ioф ымышлэу зы мафи къыхэкырэп» джащ тетэу фэлноныр тэфэ а ветераным. ыныбжьем эмьлттыгъэу, ильэс 80 зэрэхъуяа бэмышлэу хигъэунэфыкыгъэ, къуаджэм иобщественэ щылакэ епхыгъэ сыйд фэдэе Ioфтихъабзи ар щылпъэгъущ. Ветеран Ioфтихъэм ауж итэу аш бэрэ ушылкулэшт. Псышыапэ, Шъачэ, нэмыкы чылпэхэм, ныбжьикэхэм бэрэ ахэхъэ, игупсэ еджаплэ щызэхашэрэ зы Ioфтигъу хэмьлажъэу блигъэкырэп. Хуурэшэхэрэм ягучэ итынэм бэшлэгъэу есэжыгъэу зэрэштым имызакью, ишылэнгъэкэ ар ишылэнгъэ шылыкъэ хъужыгъэ. Тлонсэ районымкэе къуаджэу Агуя-Шапсыгъэ къышхъуяа Сэлымэ ишылэнгъэ ианахыбэр Шэхэкэишихом щылкулай. Адыгэ кэлэегъэдже институтын филологиекмэ ифакультет къызыухыгъэм къышыублагъэу мы къуаджэм унагьо щишилай, клахэр щиплугъэх, ишылэнгъэ зэрэпсао гэсэнгъэм епхыгъэ хъугъэ. Лэшлэгъунуукъом кэлэегъаджэу Ioф зешэм, зэзакъу нылэп Ioфшилэнмкэе итхиль зэрэдэтхагъэхэр. Аш къыуатэрэр я 90-рэ гэсэнгъэ учреждени кэлэегъаджэу Ioфшилэнр зэрэшыригъэжъагъэр ары. Лэшлэгъунуукъом къыкоц нэбгыришье пчагъэ щылэнгъэ гъогу зафэм тыришагъэх. Урысыбээки, адигабээки ригъэджа гъэх, къоджэ щылакэ фигъесагъэх, ячыгу гупсэ шуулэгъу фырялэу, нахыжхэм лытэнгъэ афашлэу ыптугъэх, къушхъэм ышщетыгъэх, олимпиадэхэм, туристическэ зэлукэгъухэм ахигъэлажъэштыгъэх, къаригъэкхъэштыгъэ, заом иветеранхэм, тылым Ioф щызышагъэхэм кэлэеджакхээр алуигъакэштыгъ. Лъйтэ-

**Тысыкъынхэшь, загъэпсэфынм фэшэзы ку-
пир пенси-
ем макло,
нэмыкы ку-
пымкэ ар
Ioфшилэнм
ианахъ ча-**



(ТОС-у) Шэхэкэй зыфиорэм) ыкы къуаджэм инахыжъхэм я Совет ахэтэу Ioф зишлээрэр. «Пенсием ушылэнми, «зысэгъахъэ» плу щылэнгъэ бгъакло хъущтэп, — таубытагъэ хэлъэу elo Сэлымэ. — Бэгъашлэм лъапсэ фэхъурэр ренэу пльакъохэм уатетынэр, узеклоныр ыкы шлоки имылэу цыфхэм шуагъэ

Ioф ошлэфэкэ уучы!

хъэх, къоджэ щылакэ хэхъоныгъэ егъэшшыгъэним тыхэлжээ. Джащ фэдэу тэри лэпильэгъу къытфэхъух чылпэ общественность, къоджэ коим иадминистрации, район ветеран организацием хэт тисэнхэхтэгъухэр.

Сыд фэдэе Ioфи егугъузэ ыкыли пшьэдэкыжыныгъэ хэлъэу ыгъэцаклэу кэлэегъэдже Ioфшилэнм зэрэшесагъэр Ioфшилэнм ишилэнм Сэлымэ къышы-



ныгъэшхо къылэжыгъэу, Ioфшилакэ осэ ин къыфашыгъэу ар пенсием клоягъэ. «Ioфшилэнм иветеран», «Народнэ гэсэнгъэм иотличник» ыкы «Адыгэ Республиком изаслуженнэ кэлэегъадж» зыфиорэ цэхэр къыфаусыгъэх.

«Пенсионер» цэр илэу, зи ымышлэу Сэлымэ бэрэ унэм исын ыльэкыгъэп, ишэнкэ аш фэдэе цыфэу щытэп. Ыгукэ фэшагъэу ыкы шлэгъэшгэнонэу щыт Ioфшилэн псынкэеу къыгъотыгъ. Ильэсипш илэцэвэл мэхъу ветеранхэм ярайон Совет иублэпэ организацие Шэхэкэишихом щызэхэшагъэм ипащэу, чылпэ общественэ зыгъэорышлэжылэ

къафэпхыныр ары. Ioф ешлэфкэ ары цыфыр щылэнэр.

— Тызыгъэгумэкын фаеу къыкъокырэр бэ, — elo ветераным. — Мафэ къэс тшлэн фаеу щытим имызакью, нахыж лээжум илъыклохэм щылакэ зэрэггэпсигъэм лынпльэгъэн, яунэгъ щылакэ ёзфенкъохэр, къынгыбуу къафыкъокыхэрэр зэгъэшгээнхэ, ветеран пэпчэ амал зэрилэу ылпилэгъу фэхъугъэн фае. Шэхэкэишихом, Шэхэкэй Цылкүм ыкы Ахинтамэ ашыпсэурэ ветеранхэу нэбгыри 180-рэ фэдизмэ Ioф адэтэшлэ. Джащ фэдэу ныбжьикэхэм патриотическэ пүнгигъэ ахельхэгъэним иофигохэр зетэ-

шхъапэжыгъ. Ветеранхэм я Совет зычэл унэ мынним зэклэри дахэ, зэклүжэе ыкы унээго клоцым фэдэу щыгъэпсигъ. Сэлымэ игуалэу къытегъэлэгъу ильэсэбэ Ioфшилэгъу ялхэр — альбомышихэу лъйтэнгъэ къээзилэжыгъэ ичылэгъухэм, тылым щылэжагъэхэм, Советскэ Союзым и Лыхынхъэм, Социалистическэ Ioфшилакэ и Лыхынхъэм ветеран ордензэхэхэм, Афганистан щызэуагъэхэм, Чернобыль АЭС-м къыкъэлтыкъогъэ тхъамыкъохэр дэгээзэжыгъэнхэм хэлэжагъэхэм яхылэгъэ материйалхэр, ягукъэкыжхэр, ясурэтхэр зыщызэуагъэгъэхэр.

НЫБЭ Анзор.
Сурэтхэм архийн: Шхъэлэхъо Сэлым; еджаплэмкэ Ioфшилэнгъэхэм, игупсэхэм ахэт (2007-рэ ильэс).



Къафалытэжынштых

Пенсием зыщыкъохэрэ уахьтэм нэсыгъэхэу, ауджыри Ioф зышлээрэ юифхэм яхьшэ шышихъэйу мазэм къышегъэжъагъэу къыхагъэхьошт.

Джырэ лъэхъан Пенсионнэ фондым Ioфшилэнм аш Ioфдашлэ, ахьшэу къаратыщым зэхъокыныгъэхэр фашылх, лэжъэрэ пенсионер пэпчэ фыхагъэхьоштыр зыфэдизыщтыр къалытыгъ.

Федерациемкэ Советын социальне политикэмкэ и

шуагъэ къыфихыгъ, иахьшэ къыхигъэхъуагъ.

— Ioф зышлээрэ пенсионерхэм къафыхагъэхьоштыр зэлжыгъэштыр нэбгыре пэпчэ фондын ригъэхъэгъэ ахьшэр зыфэдизыр ары. Пенсионер къафалытэжынм пае цыфхэр фондым икъутамэхэм ямыкъуалэхэми, зафамыгъазэми хъущт, аш Ioфшилэнм Ioфтихъабзэр ежж-ејжырэу зэшшуахьшт, — къыуагъ Е. Бибаковам.

(Тикорр.).

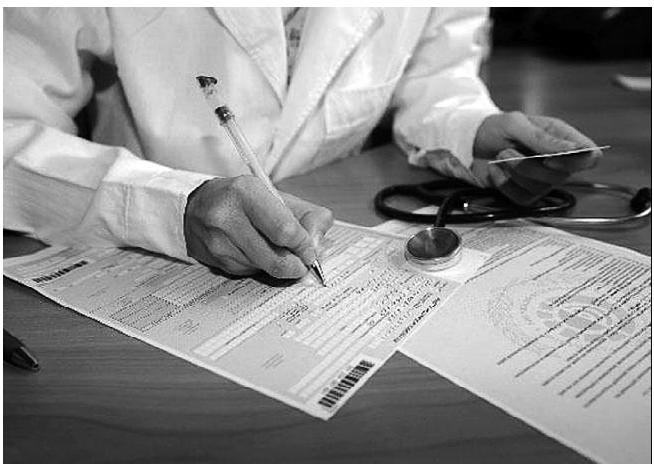
Шылпкъэмкэ, ахэр зэрэджехэрэ тхылхээп, ау къауатэхэрэр зэбгъэшшынэ, анахъэу ныбжьикэхэмкэ, гъэшгъоныштэу къытшошы.

— Бэшлэгъэу ыкы шуагъэ къытэу Ioф зэдэтэшлэ, — elo ветеранхэм я Псышыопэ район Совет итхаматэу Лидия Бойко. — Сэлымэ зипэшэблэпэ организацием Ioфшилэн дэгъо зэрэзэхицагъэм бэмэ анаэ къытшорадээ, аш Ioфшилакэ краим осэ ин къышыфашыгъ, опытэу зэуигъэлгээхъээргэштэу къытшошы. — Бэшлэгъэу ыкы шуагъэ къытэу Ioф зэдэтэшлэ, — elo ветеранхэм я Псышыопэ район Совет итхаматэу Лидия Бойко. — Сэлымэ зипэшэблэпэ организацием Ioфшилэн дэгъо зэрэзэхицагъэм бэмэ анаэ къытшорадээ, аш Ioфшилакэ краим осэ ин къышыфашыгъ, опытэу зэуигъэлгээхъээргэштэу къытшошы.

Тинахыжъэу Шхъэлахъом ильэсэйбэрэ шуагъэ пылээу Ioф зэришлэгъэм уасэ къыфишшыэ ветеранхэм якрай организации къызэрэфэрэзэр къызытотыкырэ письмэ къыфишшыэгъыгъ, джащ фэдэу ынбыжь ильэс 80 зэрэхъуяа игупсэ къали игъэкотыгъэ щыхагъэунэфыкыгъ. Шъачэ имэрэе къэлэ Зэлукээрэ ящихъу тхылхэр къыфагъэшшошагъэх, Уф-м икъэралыгъ юнэгъончагъэ иухумаклохэм яклуб имедалэу «За верность долгу и Отечеству» зыфиорэр къыратыгъ.

Тын лъаплэхэр къылэжынхэм паеп Сэлымэ Ioф зыклишлээрэр, цыфхэм ишуагъэ аригъээкии шоигъошь ары нахь. Сэлымэ зэклэми анахь ыгъэлъялэу зэрыгушкорэр иунагыу. Ехырэ къэлэгъэдже династиим ышхъ, ильэсэбэ хъугъэ ишхъылэгъусэ Алмэт сабий ыгъылэгъэу къуаджэу Шэхэкэишихом дэтым икъэлэпэ Ioф зишлээрэр, ишшашьэу Валентинэ къуаджэу Хъаджыкъо дэт къоджэ еджаплэм икъэлэгъэдаж, къаклэхъуяа хэлэрэлхэри Сэлымэ иунагыо зэрыгъогъэ гъогум зэрэтеуцоштхэм уехырэхъышэжынэу щытэп.

Зыгъэпсэфыгъо уахьтэу къыхэхъырэр ыгъэфедээ шулъэгъу зыфыриэ Ioфыр егъэцаагъэ: чыгхэр егъэтэйхъэх, къапыкъагъэр къеугъоижы, илахылхэм, игъунэгъуяа хэм, иныбдэгъуяа афегоши.



Электроннэ шыкэри агъэфедэшт

Бэдээгүм мазэм къышегъэжьаагьэу си-мэджэцхэм ыкИи поликлиникэхэм яолІэрэ цыфхэм зэрэсүмэджагъэхэр къэзыу-шыхъатырэ тхылтыр (больничный лист) тхапэм темытхагъэу, электроннэ шыкэри тетэу къаратын алькыши. Тхапэм тетхэм афэдэу электроннэхэри хэбзэгъэу-цугъэм дештэх.

Электроннэ тхылтыр ушоиштэп, зээлтхыштэп ыкИи чиэунэштэп. Онлайн-тхылтыр загъеха-зыркэ, охтэ кіекым къыктоц! цыфым юф зышиштээрэ чыплем агъэхыжы.

Къэралыгъом ичыплем хэм зэкэми мыш фэдэ шыкэ щагъэфедэн амал зэрэмдээм къихэ-кіеу, цыфхэм түмэ язэу

зыфаехэр къыхахыным ифитынгъэ яэшт.

Экспертхэм зэрагъэ-нафэрэмкэ, шольтырхэм электроннэ шыкэри агъэ-федэнмкэ ишыкэгэ бэ-зэр чанэу ащаагэпсыщ. Сыда пломе чыплем бюджетхэмкэ мыш фэдэ шыкэри федэшт. Блэкыгъэ ильэсүм тикъералыгъо «больничнэ листыр» зытэт тхапэм ишэфын сомэ миллиони 120-рэ шыпэуагъэхьагь.

(Тикорр.).

Щынакэр ыкИи цыфыр

«Гугъэр ины, дунаир лъапІэ»

ГуцыІэжъ.

Адыгэхэр анахь лъепкынжъхэу Кавказым исхэм ахальыгтэх. Аш ухьырхыншэжьынэу щигтэп. Иархеология байныгъэхэм ыкИи зыфэдэр къэлтэгъое фольклорым, лыхъужь эпосэу «Нартхэм» ар къаушыхъаты.



Адыгэхэм ядунэегурыуак!

«Сыдигуа адигэм ыпсэ мычым къызытехуягъэр?» пломэ, ар, енэгүягъо, мыжьюм ильэхъанкэ е аш нахь чыжъэжьаю яокыкіе. Ау сэ къыхэзгъэшымэ шоноигъор дунаим къызытехуягъэхэм къыщыкіе дзагъэрэ адигэхэм тхэшошхуныгъэхор щэлгъэ, фэблэнгъэ ин дэдэрэ зэрялаагъэр ары. Зэкіе тхъекъэгъэшыгъэм — чыгуи, огуи, мази, тыги, жи, пси, къэкыре лъепкыи, псеушхыи джары гукігъу-лууз зыкафырьялаагъэр, афесакхуу къызкыла-гъэгъунэштыгъэхор. Шлошхуу-нгъэм лъепкыи зэгъэзэфенгъэрэ тинчигъорэ ыгу къырилхъэштыгъэ. Зыгорэм ушомылтыкіеу, зыгорэм уцихъэ темылтэу ушылэн зэрэмылъекыщыр пасэу зэхашшэгъагь. А лъэхъан чыжъэм адигэхэр къышакыгъэ чынопсым, дунэе нэфим ихъалэмтэгъэ зэхашшэу, цыфышхъэ пэпчэ ашыбылымэу, анахъау сабым пэвшын гори Тхэм къызэримыгъэхуягъэр къагуруулоу, а пстэумэ осэшхо афашшэу къырыкыгъэр.

Лъепкыи юфымкэ емизэшыжъаю, ыїэшхьитууки ышлэрэм ыгъэрхъатэу, лыгъэкэ ухигъэлтихъухъанэу, цыфыгъэ-кэ ухигъопсэнэу ыкИи укырып-тлынэу зэрэштыгъэр къалот-тэжэхы ыкИи къатхыхы иквуг.

Пэсэрэ адигэхэмкэ юфыр аперагь — насыт ыкИи рызыкъ къеклонлагь. Адигэм ыл-шхьитууки еж-ежырэу иуни, ибгъагыи, щыгъыщи, ышхыщи ышыштыгъ, ылэжьштыгъ. Тыгу къэдъекыжын адигэ чыифунхэу, лъэгүц къыхъаю къэсэнхэр зыкітхэр къызакыкы-штыгъэхор, бгъэнышхъэр е къамылышхъэр зытэлтигъэ-

хэр. Лъепкыи зыщырхъатыгъэу, зыщыбэгъуагъэр а унэ цыкыухэр ары. Адигэхэмрэ къяшакыгъэ дунаимрэ пытэ дэдэу зэрээпхыгъагъэхэм ишхъаты щыкіе-псэукие ялагъэр; псэ зыпти дунаим гу-ки, псеки епхыгъагъэр. Лъепкыи идунээлгэгъукэ а зэ-кэми къалкырыкіе лъапсэ илгъэр. Псэуплэ хаплэм, анахъау унэм ишын, шыкіе хэхыгъэ фырьагъэр. Адигэхэм еж-ежырэу алекіе ашыштыгъэхэе унэхъэр (пхъэр, чыр, ятэр, етэ-фыр къызфагъэфедэхээ), сидигъоки къыблэмкэ е къыблэтигъэ-къокыплемкэ анэлү гъэзагъэу агъэуцштыгъэх. Юф ини, юф цыкыли тхъэлтэу хэмтэу аублэштыгъэп, яофи дахэу къэлтиштыгъ. Зэфэгумэ-кыжыр, зэкдэдэлкыжыр, гу-пкыр, зэрэлтиэр, зекыры-плъжыр лъепкыи зээштыгъэ шэн дэхагъэр.

Шыхъафхэр жуягъэу ашыштыгъэх, «зэдапшээрэ шлэхы, зэдэшхырэр ыашу» арэу къычакын языгъэуагъэр. Нахыжь үшхэр, губзыгъэхэр ахэмтэу, тхъэлтэу хэмтэу зы юф агъэхые штыгъэп. Клуачэки амалки зэфырикъужыштыгъэх, шъугъон зыфалорэр ашэ-

щыгъэп, щылакіем зэрэфыри-күштхэм, щылэн-псэун амал лъепкыи илэним зэфэдэу ыгъэгумэкыштыгъэх. Гуцылэм мэхъанэ фашшэу, жэм фесакхуу, къаощтыри, зыщалоштыри ашшэу цыфыгъэгъэр къагъэгъунэштыгъ.

Унэм имызакьоу, адигэ щагум псеольбэдэ дэтыгъ: шэшыр, іэш-мэлэшыр, чэтэшыр, пхъэ ыкИи мэкүгэйтэйлэгэхээр ахэм акыб дэтыгъэх. Мызээкэми ялтыгъэу щагур щэу зэтеутыгъэгъ: унэ шхъялэу унагъор зыщылсэурэм ыпашхъэ хъакылшыр, шышлолур ылупэу ытугъэр, ари чыифым хэшшакыгъагъ. Адигэм ылэ зэмыкүштэгъэ щылэп — пхъэшэни, шьошыни, щыгын-шьошэ дыни, тыжын шыни, дышэндагъэ ыкИи юшэ-шьуашэхэм ягъэхазырьни. Аш фэдизым акылужуяу лъепкыи лазэхэри, усаклохэри, тхыдэ-люатэхэри, ордэйлохэри, упчэ-жэгъэу ашырэ губзыгъэхэри илгъэрэх.

Юфымкэ зэхэдэш ашыштыгъэп: хуульфыгыи, бзыльфыгыи зэшшыгъо ифэштыгъэхэп. Унэлпкыи, шхъээр хъазыр зыхъухэкіе, бзыльфыгъэхэм шынхъафышхоки аиштыгъэр, етланэ

тло, щэ зыкайжьэу зычэпхыжьыгъэ уж, етэф къирахьшьожыти, фэсакхуу юш фамышшэу, лъапсэр етэгъо-жышэ дахэкэ паикыштыгъ.

Чыгум ылэ еклоу, ыгу фэшагъэу, фыгууцэу хидзэрэр фэбагъоу, лэжьыгъэу къыфакыгъэм «шыкур!» тиришыкіеу, былымхууныр къыдэхъоу, чэм ыкИи мэл юхьогъухэр унагъо пэпчэ пчэдьыж къэс ишагу къыдифхэу, рэхьат-тынчхэу, хуун-шхын щымыкхэхэу, юфым емылэгэкхэхэу, ушхъягыу фамышшэу, дахэу лъепкыи поэущтыгъэ. Лажъэрэм лъяжь ёшхыа хабзэти, гъомылэ щыкіштэгъэхэп: гъажъор, фыгур, коцэри, натрыфыр, джэнчыр, нэмыкхэхэр яконхэм арлыгъыгъ. Къэлкорэ гъэм нэс тирагъэхъажыни афэлъекыштыгъ. Щи, тхъуи, къуай, щати, мэлэл ө былымыл гъэгүгы щыкіштэгъэхэп, якашю ахэмкэ ушьэгъагъэр. Яланэ (пхъэлэнэ лъэкүүицьи) сидигъоки гъомылэхъэ къабзэкэ зэлтил-гээгъэ, зыльэгъурэм ыпшыс-сэжкэ икүштигъэр. Аш фэдэ гъомылэхъэ хэшшакыгъэхэр гум, льым, шхъээм, юлкы-лъепкыи хэм пшхъялэп афэхьурэ зэклагъ, аш къушхъэжь къа-

бзэр, чыгумэ юшур зыхэхъожыкіе, ежь лъепкыи нэпэлкэ дахи, шьотепльэ гохы илэ ашыштыгъ. Арыба адигэхэр дэх лъепкыи тарихым зыкыхэхъагъэхэр. Дэхагъэм имызакьоу, ахэр дэгъугъэм кэгүлхэу, бэгъешлагъэх, лушыгъэх. Шхъэлтишэхъин зыфашыжьэу лъепкь шэн-хабзэхэр — адигагъэр къагъэштэгъыгъ. Цыф зещекі-пэгъокыкэ фэлэзагъэх, хъакіер якласэу агашшоштыгъ, лъэшшэу сидымкыи анаэ тирагъэштэгъ. Хъэкіе юнэм ибаигъэгъэ-кэлэрэлкагъэр тимылэпкыгъэгъу гъэсагъэхэу, зеклонлхэу лъепкыи зышлэнэу хууцэхэм игээ-котыгъэу къатхыхыгъ. Аш ельтигъэу ыкИи нэмымкэ тхыль къякыуплэхэм зэрэгшызунэфыгъэх, адигэ хъэкіе юнэм гъомылэхъэ зэфэшхъяафу юнэзэрахъэрэ 100-м еху къызэралтыгъэмкэ. Адыгэхэр анахъау нэмымкэ цыф лъепкыи хэм къызэрэхэштыгъэхэр ядэхэгъэ-лъэтигъуягъ, якъэрар, ягуулыт, ящэлгъ, ялыгъ, яшхъэлтишэхъ ары. Лъепкыи зыфесакхыжынгъэр, зэфэгумэкыжыр, нэхъоир хэлтигъэх. Арыба сабый къэхъумэ, тамэ къагуакъеу, къэхъуягъакъэм пае гушуаплэ атэу, къурмэн фашшэу, зы цыфыпсэ къаэзрахэхъяафу юнэм тиришыгъэхэр якъылүүлэхъэштигъэхэр. Плу-нгъэгъэм мэхъанэхо фашшэу ашкэ хэти къитефэрэр юнэштэгъ, «чыр цынээз къауфэштыгъ», аш мэхъанэхо илгъэр. Узэгүгъурэр къыюгугъужы хабзэти, лъепкыими лъапси, пкыи, шхъыи ыгъотыгъ.

Я 21-рэ лъэшэгъум тыхэхъагъэу тэпсэу, тарихъ тхыгъэхэм, шлэнгэлэхъжэхэм зэрэгшызунэфыгъэмкэ, тиэрэ ильэс мини 3 — 4-кэ узэкіэлбэжьимз, адигэхэр мы чылм къитехъуягъэр. Гъэшэе гъогуонэшхо къакыгъ, маклэп ашэччыгъэр, къызэлжыгъэхъэр; адигагъэр тимафэхэми къанэсигъ, зыфызэшлоки, тэлкү ар зыфэмыгъи щыл, ау анахь узыгъэгушорэр адигэхэр къэралыгъо гъэпсэкъеу егъашшэм зыкіэхъопсигъэхэр яэш, лъепкыи ишылакіе-псэукэ лъэшшэу анаэ тирагъэштэу, лъэхъаныкъэм дэклүатэхэу, нэмымкэ цыф лъепкыи хэм зыкыи ауж къимынхэу, щылэнгъэ лъэнэнкъуабэмкэ лъэбэлкүшхъяафу ашыхъэу зэрэштыгъэхэр, тьбзи тихабзи афесакхуу зэраухъумэхэр ары. Ягугъэ ины, дунаир яльап.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.



ЛЭЭПКЬ ЮФЫГЬОХЭР

Къэзыгъэзэжыгъэм и Мафэ ильэс

Хэкум къэзыгъэзэжыгъэм и Мафэ ильэс къэс игъэкютыгъэу тэгъэмэфэкы. Шышхьэу мазэм и 1-м ехъулэу зэхахьэу республикэм щыклоохэм пешорыгъэшьэу зафэдгъэхъазырын фэш унашьюо рахъухъагъэхэр бэ мэхъух. Анахьэу къахэдгъэшырэр мэфэкь концертэр ары.

Адыгэ Республикаем лээпкь Иофхэмкэ, Иэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьырээ зэлпийнгъэхэмкэ ыки къэбар жыгъэм имамхэмкэ и Комитет мэфэкыим изэхэшэцкло куп изэхэсигь щыклюагь. Комитеттэй итхаматэу Шыхъэлэхъо Аскэр зэлукэгъур зерищаагь.

— Иофхъэбээ 70-рэ фэдиз зэхэтшэшт, — кылуагь Шыхъэлэхъо Аскэр. — Шышхьэу и 1-р кэлэеджаклохэм языгъэпсээфэгьо уахтэе тафэ. Ар кыдэт-

лъити, ильэс еджэгъур заублэжкэ ыоныгьо мазэм е аш ыуж Иофхъо хэхыгъэхэр дгэцэкэштых. Кэлэеджаклохэм сочинениехэр ядгэтиштых, анах дэгъухэр къихэдгэштых. Къэзыгъэзэжыгъэ тильэпкъэгъухэр щылэнгъэм хэгъэзэгъэнхэмкэ Ѣлынэхъу тафхъущт. Сабый къызыгъэхъу тильэпкъэгъухэр хэкум щылэнгъэм шүхъафтынхэр афэтшытых.

Мэфэкь пчыхъэзэхъэр гэшэгъонэу, гум къинэжынэу зэхэштэйнэйн фэш Адыгэ Республи-



ликэм культурэмкэ иминистрэ итуадзэ Шынуулцэкьо Аминэт иеплэхкэхэм къащыхигъэштых концертэр зэрагъэпсэйт шыкээр. Тхыльхэм, сурэтхэм якъэгъэлэхъонхэр зэхаштых, кинофильмэхэр къащахъэштых.

Телевидением, радиом, гэзетхэм ялофшигъэхэм мэфэкыим ехыллагъэу къатхыгъэхэр, къэтинэу зэхаштых, зэфахысыжытых, анах дэгъухэм

шүхъафтынхэр афашытых.

Зэхэшэцкло купым изэхэсигьо къыщыгүүштагъэх Лынышэцко Рэмэлан, Стлашу Яхъэр, Хыдээл Абдулах, Мурад Гоштъялэ, Ацуумыжь Адыиф, Гыкэлэ Асхъад, нэмыкхэри. Унашьюо рахъухъагъэхэр зэрагъэцаклохэрээр зичэзыу зэхэсигьом къыщалотэштых.

Сурэтим итхэр: **зэхэшэцкло купым хэтхэр мэфэкь зэхахьэм тегущиэх.**

Зэхэзыщагъэр ыкы къыдэзыгъэкырэр:
Адыгэ Республикаем лээпкь Иофхэмкэ, Иэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьырээ зэлпийнгъэхэмкэ ыки къэбар жыгъэм имамхэмкэ и Комитет Адресир: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгэр:
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кэ заджэхэрэ тхыапхэу зипчагъэцкэ 5-м емыхъухэрээр ары. Сатырхэм азыгыфу 1,5-рэ дэлээр, шрифтэр 12-н нах цыкунэу щытэп.

Мы шапхъэхэм ади-
маштэрэ тхыгъэхэр
редакцием
зэкегъэжохых.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхытыгъэр:

Урысыем Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкы зэлтын Иэсикэ амалхэмкэ и Министрствэ и Темир-Кавказ чыпээгээрийн Ишап, зэраушыхытыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкэмкэи
чыпчагъэр
4278
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2189

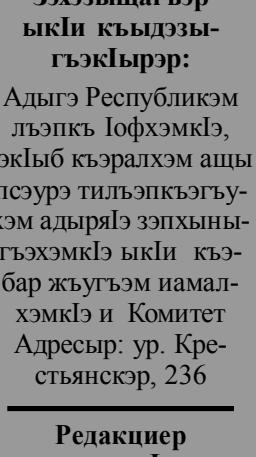
Хэутынм узьчиэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхытэр 18.00

Зыщаушыхытыгъэр
уахтэр
Сыхытэр 18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм
игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшъяджыкъ
зыхыырэ секретарыр
Жакиымыкъо
А. З.



КАРАТЭ

Тибэнаклохэм ямдали 4

Урысыем каратэмкэ изэлукэгъухэр Анапэ пэгъунгэйтээсэуплэу Цукъо щыклюагьэх. Урысыем спортымкэ и Министрствэ ыкы хэгъэгум каратэмкэ ифедерациеу «Всестилыр» зыфиорэм турнирыр зэхаштагь.

Урысыем ифедерацие икъутамэу мыгьэ Адыгэим щызэхаштагьэм Владимир Васильченкэр илаштэу хадзыгь. 2017-рэ ильэс Адыгэим ибэнаклохэр Кыбэлэм изэнэкъокуу, зэлукэгъоу «Хы Шүццэм ибгырыгхым» чанэу ахэлжьагьэх.

Цукъо щыклюогъэ зэлукэгъухэм хэгъэгум ишьольыр 39-мэ ялпыклохэм ялэпээсэнэгъэ къыщагъэльгэуагь. Владимир Васильченкэм, Стлашу Ерстэм, Армен Норсоян ушум фагъэсэрэ нэбгыри 5 бэнэгъухэм ахэлжьагь.

Спортыменхэр дэгъоу фэпа-
гъэх, шъобж хамыхын фэш



ухуумагъэх. Лъакъокэ, лъэгуанджекэ, Иэкэ, Иэнэгъукэ утынхэр арахынхэу фитынгыэ я, ялэпээсэнэгъэ агъэфедээз дэз-

хъохэр агъэцэкленхэ альэкы. Мыекьюапэ игурыт еджаплэу N 7-м щеджэрэ Лъэустэнджэл Амир аэрэ чыпчагъэр къыдихыгь. Темир Осетием — Аланием спортсмен лъэшэу къэх бэнэгъум зыщыулагъэм уахтэр амьхузыэ пкыууцкэ теклонигъэр къышуихыгь.

Бислтангыр Заур тыжын мэдальэр къыфагъэшшоагь. Вадим Архиповырэ Виталий Гордеевымрэ джэрэз медальхэр къыдахыгьэх.

— Тикэлэеджаклохэр Урысыем ишьольырхэм къарыгыгъэхэм нэуасе афэхъугъэх, Адыгэ Республикаем фэгъэхъыгьэ къэбархэр къафалотагъэх, — къытиуагь Владимир Васильченкэм. — Нэпээпль сурэтхэр тиспортыменхэм атырахыгъэх, адыгэ быракыр зэнэкъокуу щагъэбээтагь.

Сурэтим итхэр: **Адыгэим щыщхэу зэлукэгъухэм ахэлжьагъэхэр.**

БАСКЕТБОЛ

Джэуапыр уахтэм ельытыгъ

Мыекьюопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ-м» 2017 — 2018-рэ ильэс ешлэгъум зыфегъэхъазыры. Тренер шхъялэр, Адыгэ Республикаем изаслуженэ тренерэр Андрей Синельниковырэ аш итуадзэу Артем Гапошинымрэ тигъуасе гушыгъэ тафхъуагь. Тренерхэм ямурадхэр къытфалотагъэх, зэгъэпшэнхэр ашыгъэх.

— Урысыем изэнэкъокуу хэлэжьэшт командэхэр непэ ехъулэу 16 мэхъух, — къауатэ тренерхэу А. Синельниковырэ А. Гапоши-

нимрэ. — «Строитель» Энгельс хэкъыжыгь. 2016 — 2017-рэ ильэс ешлэгъум ебгыапшэмэ, купым зэхъокынгъэхэр фэхъущтых.

— **Зэхъокынгъэхэр зыфэдэхэр къыташуулаа.**

— Я 2 — 3-рэ купхэм ахэтхэу нахынэкэ хэгъэгум изэнэкъокуу командэхэр хэлжээштэгъэх. 2017 — 2018-рэ ильэс ешлэгъум командэхэр зы купым хэтынхэх.

— **Энгельс икомандэ хэкъыжыгъ. Барнаул, Ярославль...**

— Зыцэ къеңлорэ къалэхэм якомандэхэр аэрэ ишьыгъэх, ая аэрэ купым хэхъанхэу фэхъэх. Ая купым ухтынхэ, дэгъоу уешлэнх афэш ахъщэм ельытыгъэр маклэп. Аш даалоу, ешлэкло дэгъуагъэр командэхэм ишыулагъэх. Барнаул, Ярославль, нэмыкы къалэхэм якомандэхэм тадешлэшт.

— **Андрей, анахьэу тигъэгумэкъихэр ашыц «Динамо-МГТУ-м» хэкъыжыгъэ зэлукэгъэр, къэу шууштагъэхэр.**

— Илья Коротковыр хэкъыжыгъ, зэхэшэн юфыгъохэр пэриохуу кыфэхъуагь. 2015 —



Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛ Нурбай.